

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Національний університет «Запорізька політехніка»

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

по виконанню контрольної роботи з дисципліни

«СТРАХОВИЙ МЕНЕДЖМЕНТ»

для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр
зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа,
страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання

2024

Методичні рекомендації по виконанню контрольної роботи з дисципліни «Страховий менеджмент» для здобувачів вищої освіти за освітнім ступенем бакалавр зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» всіх форм навчання./ Укладач В.Г. Бабенко-Левада, Запоріжжя: НУ «Запорізька політехніка», 2024.- 38 с.

Укладач: к.е.н., доцент В.Г. Бабенко-Левада

Рецензент: к.е.н., доцент О.В.Губарь

Відповідальний за випуск: к.е.н., доцент Н.Г.Фатюха

Затверджено
на засіданні кафедри
«Фінанси, банківська справа та страхування»
Протокол № 13 від 19.06.2024 р.

Рекомендовано
до видання НМК ФЕУ
Протокол № 5 від 28.06.2024 р.

ЗМІСТ

<i>Загальні положення</i>	4
<i>Завдання на контрольну роботу</i>	5
<i>Варіанти контрольних робіт</i>	6
<i>Завдання для практичної частини контрольної роботи обираються із наступного переліку:</i>	15
<i>Індивідуальне завдання (для виконання експрес-аналізу фінансового стану страхової компанії) обирається із таблиці 3 відповідно до варіанту</i>	30
<i>Вимоги до оформлення роботи</i>	33
<i>Рекомендована література</i>	33

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета викладання дисципліни полягає у наданні студентам знань щодо управління страховою організацією.

Навчальний курс охоплює вивчення теоретичних засад фінансового менеджменту у страхових організаціях, ознайомлення із основними методами фінансового забезпечення зобов'язань страховиків. В результаті вивчення дисципліни фахівець повинен знати фінансові основи страхової діяльності, структуру страхового тарифу, порядок формування та розміщення страхових резервів, принципи інвестиційної політики страхової компанії, роль перестраховування у забезпеченні виконання страхових зобов'язань, методи оцінки платоспроможності страхової компанії та умови забезпечення фінансової стійкості страховиків, особливості фінансового менеджменту у страхових організаціях. Підготовлений фахівець повинен вміти здійснювати аналіз страхового ринку, обчислювати страхові тарифи, розраховувати обсяги необхідних страхових резервів, оптимізувати інвестиційну діяльність та перестраховальну політику страхової компанії, оцінювати і контролювати фінансову стійкість страхових операцій, платоспроможність та фінансову надійність страхової компанії.

Дисципліна “Страховий менеджмент” покликана сформулювати у студентів комплексний підхід до прийняття управлінських рішень у сфері фінансового управління в страхових організаціях, для її засвоєння студенти повинні володіти базовими знаннями з інших дисциплін: "Страховання", "Страхові послуги", “Фінансовий аналіз”, "АктUARні розрахунки".

ЗАВДАННЯ НА КОНТРОЛЬНУ РОБОТУ

Контрольна робота складається із двох частин: теоретичної (обсяг – до 25 стор. друк. тексту) та практичної і має таку структуру:

Титульна сторінка.

Зміст.

1. Теоретичне питання № 1 (назва згідно варіанту).

2. Теоретичне питання № 2 (назва згідно варіанту).

3. Практична частина. Задачі.

3.1. Задача №1.

3.2. Задача №2.

4. Експрес-аналіз фінансового стану страхової компанії за індивідуальним завданням.

Список використаних джерел.

Теоретична частина роботи присвячена огляду монографічної та періодичної літератури, інтернет-джерел за вказаними питаннями. При написанні цієї частини роботи слід використовувати не менше 10 джерел, у тому числі не менше 5 статей у фахових виданнях (“Фінанси України”, “Економіка України”, “Економіст”, “Актуальні проблеми управління економікою”, “Банківська справа”, “Финансовые услуги”, “Страхова справа” та ін.). Посилання на джерело виконується у квадратних дужках (наприклад: [1, с. 120-121], де 1 – номер джерела у списку використаних джерел в кінці роботи, с. 120-121 – сторінки, на які посилається студент).

У практичній частині роботи необхідно розв’язати дві задачі, а також експрес-аналіз фінансового стану страхової компанії за індивідуальним завданням, зробити висновки.

ВАРІАНТИ КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ

Варіанти для контрольних робіт вказуються викладачем, завдання 1-3 обираються згідно із варіантом на основі табл. 1.

Таблиця 1

Варіанти для контрольних робіт

№ варіанту	№ завдання		Задача №1	Задача №2
	Питання № 1	Питання № 2		
1	1	70	1	15
2	2	69	2	16
3	3	68	3	17
4	4	67	4	18
5	5	66	5	19
6	6	65	6	20
7	7	64	7	21
8	8	63	8	22
9	9	62	9	23
10	10	61	10	24
11	11	60	11	25
12	12	59	12	26
13	13	58	13	27

14	14	57	14	28
15	15	56	15	29
16	16	55	16	30
17	17	54	17	1
18	18	53	18	2

№ варіанту	№ завдання			
	Питання № 1	Питання № 2	Задача №1	Задача №2
19	19	52	19	3
20	20	51	20	4
21	21	50	21	5
22	22	49	22	6
23	23	48	23	7
24	24	47	24	8
25	25	46	25	9
26	26	45	26	10
27	27	44	27	11
28	28	43	28	12
29	29	42	29	13

30	30	41	30	14
31	31	40	1	30
32	32	39	2	29
33	33	38	3	28
34	34	37	4	27
35	35	36	5	26

Завдання для теоретичної частини контрольної роботи обираються із табл. 2.

Таблиця 2

Теоретичні питання для виконання теоретичної частини роботи

№

Теоретичні питання

питання

1

2

Інституціональна, територіальна, галузева та організаційна структура страхового ринку. Внутрішня система та зовнішнє середовище страхового ринку.

1

2

Об'єднання страховиків.

Фактори, які обмежують розвиток ринку страхових послуг в Україні. Основні напрямки підвищення ефективності страхової діяльності в Україні.

3

4

Умови забезпечення платоспроможності, фінансової

стійкості та надійності страховика.

5 Вимоги до кількісних та якісних характеристик капіталу страховика в Україні.

6 Ліцензування страхової діяльності.

7 Стратегії страхової компанії. Стратегія оновлення. Фактори, які необхідно враховувати при розробці стратегії та плануванні діяльності страхової компанії.

8 Поняття та функції страхового менеджменту.

9 Органи управління страховою компанією.

10 Організаційні структури управління страховою організацією. Методи вибору ефективної структури управління.

11 Комунікації в сучасній страховій організації: сутність, елементи та етапи комунікаційного процесу

12 Управління кадровим забезпеченням страхових організацій.

13 Страхові зобов'язання та природа їх виникнення. Принципи формування зобов'язань страховика перед страхувальниками.

14 Методи та інструменти фінансового забезпечення страхових зобов'язань.

15 Особливості структури активів та капіталу страховика.

- 16 Грошовий оборот страхової компанії. Доходи та витрати страхової компанії.
- 17 Прибуток страхової компанії. Резерви формування прибутку страхової компанії. Прибуток страхової компанії в контексті цінової політики.
- 18 Критерії ефективності діяльності страховика. Рентабельність як один із основних показників ефективності роботи страховика.
- 19 Стратегія страхової організації, визначення місії, цілей та завдань страховика.
- 20 Управління бізнес-процесами в страхуванні. Реструктуризація страховиків. Визначення доцільності об'єднання (поглинання) компаній.
- 21 Особливості бюджетування та бізнес-планування у страховій організації.
- 22 Інформаційні системи в управлінні страховою організацією
- 23 Критерії визначення фінансової стійкості та платоспроможності страховика. Оцінка вірогідності недостатності коштів страховика.
- 24 Поняття фінансової стійкості страхових операцій. Оцінка фінансової стійкості страхового фонду.
- 25 Поняття фінансового потенціалу страхової компанії. Механізм формування фінансового потенціалу страхової компанії.

- 26 Фінансова та статистична звітність страхових організацій. Особливості оподаткування страхових операцій.
- 27 Принцип адекватності страхових тарифів.
- 28 Принципи побудови тарифів (тарифної політики).
- 29 Умови еквівалентності фінансових зобов'язань страховиків.
- 30 Страхові резерви як зобов'язання страховика.
- 31 Принципи формування страхових резервів.
- 32 Значення аналізу формування, обліку та розміщення страхових резервів для забезпечення платоспроможності страхової компанії.

Продовження таблиці 2

1	2
33	Поняття технічних резервів та вільних резервів.
34	Значення достатності страхових резервів для забезпечення виконання страхових зобов'язань.
35	Порівняйте системи страхових резервів в Україні та у країнах ЄС.
36	Методи визначення розміру резерву незаробленої премії у країнах ЄС.

- 37 Метод визначення розміру резерву незаробленої премії згідно вітчизняного законодавства.
- 38 Макроекономічне регулювання розміщення страхових резервів.
- 39 Порядок розміщення страхових резервів. Умови (принципи) розміщення страхових резервів.
- 40 Обґрунтуйте необхідність державного регулювання розміщення страхових резервів
- 41 Законодавчі вимоги щодо активів для представлення страхових резервів.
- 42 Проблеми щодо формування та розміщення страхових резервів вітчизняними страховиками.
- 43 Наведіть пропозиції стосовно покращання інвестиційної діяльності страхових компаній в Україні.
- 44 Поняття та принципи інвестиційної діяльності страхової компанії.
- 45 Інвестиційний потенціал страховика.
- 46 Фактори зовнішнього та внутрішнього середовища, які приймаються до уваги при формуванні інвестиційної політики страховика.
- 47 Порівняйте принципи інвестиційної діяльності по страхуванню життя та ризиковим видам страхування
- 48 Інвестиційний потенціал страхової організації та можливості впливу на нього. Показники для оцінювання

ефективності використання інвестиційного потенціалу страховика.

49 Принципи інвестиційної політики, яких дотримуються страховики по відношенню до інвестування коштів страхових фондів.

50 Принципи інвестиційної політики, яких дотримуються страховики по відношенню до інвестування акціонерного капіталу (вільних активів).

51 Особливості інвестування коштів, які надходять від ризикових видів страхування.

52 Особливості інвестування коштів, акумульованих в резерви коливань збитковості та катастроф.

53 Особливості інвестування коштів, які надходять від страхування життя.

54 Оптимізація інвестиційної діяльності страхової компанії. Критерії оптимізації та обмеження інвестиційної діяльності, закладені у моделі Марковіца-Шарпа, адаптованої для страхових компаній.

55 Значення перестраховання для забезпечення платоспроможності страховика.

56 Порівняйте методи та форми перестраховання.

57 Фактори, які впливають на ліміт власного утримання страховика?

58 Необхідність та основні напрямки державного регулювання перестраховання.

- 59 Забезпечення платоспроможності страховиків України згідно із законодавством
- 60 Методика визначення фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів) страховика.
- 61 Методика визначення нормативного запасу платоспроможності страховика.
- 62 Вплив інфляції на платоспроможність страхової організації.
- 63 Чим відрізняється вітчизняна методика визначення платоспроможності страховиків від методик, що застосовуються в країнах ЄС?
- 64 Методика оцінювання активів. Оперативне забезпечення платоспроможності страховика.
- 65 Вимоги до балансу компанії з незначним рівнем ризику втрати платоспроможності.
- 66 Призначення та компоненти інтегрального показника фінансової стійкості і ефективності використання активів страхової компанії.
- 67 Поняття фінансової стійкості та надійності страховика.

Продовження таблиці 2

1	2
- 68 Стадії фінансового стану страхової компанії.
- 69 Рейтингова оцінка страховиків. Проблеми, які виникають

при її здійсненні в Україні.

70 Процес планування страхової діяльності. Місце планування в управлінні грошовими потоками страховика.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПРАКТИЧНОЇ ЧАСТИНИ КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ ОБИРАЮТЬСЯ ІЗ НАСТУПНОГО ПЕРЕЛІКУ

Задача 1.

Загальний об'єм страхових премій страхової компанії А – 200 млн. грн.; компанії Б – 185 млн. грн. У страхової компанії А страховий портфель складається з 1250 договорів; у страхової компанії Б - з 980 договорів. У страхової компанії А середня тарифна ставка складає 0,25 грн. зі 100 грн. страхової суми; у страхової компанії Б – 0,3 грн. зі 100 грн. страхової суми. Оцінити і порівняти фінансову стійкість компаній по ймовірності недостатності коштів.

Задача 2.

Страхова компанія А має страхових премій (доходів) 235 млн. грн., з них внесків з страхування життя – 75 млн. грн. Сума коштів у резервних фондах на кінець звітного періоду - 60 млн. грн.; сума страхових відшкодувань – 140 млн. грн., з них за ризиковими видами страхування – 110 млн. грн.; витрати на ведення справи – 15 млн. грн. Страхова компанія Б має страхових премій (доходів) 280 млн. грн., з них внесків з страхування життя – 160 млн. грн. Сума коштів у резервних фондах на кінець звітного періоду - 100 млн. грн.; сума страхових відшкодувань – 185 млн. грн., з них за ризиковими

видами страхування – 90 млн. грн.; витрати на ведення справи – 20 млн. грн.

Оцінити та порівняти фінансову стійкість страхових компаній щодо стійкості страхового фонду. Розрахувати рівень відшкодування з ризикових видів страхування.

Задача 3.

Загальний об'єм страхових премій страхової компанії А - 200 млн. грн.; страхові відшкодування - 110 млн. грн.; відрахування у страхові і запасні резерви - 10 млн. грн.; відрахування на попереджувальні заходи - 15 млн. грн., затрати на ведення справи - 26 млн. грн. Загальний об'єм страхових премій страхової компанії Б - 185 млн. грн.; страхові відшкодування - 95 млн. грн.; відрахування у запасні і резервні фонди - 12 млн. грн.; відрахування на попереджувальні заходи - 5 млн. грн.; затрати на ведення справи - 8 млн. грн. Оцінити та порівняти рентабельність страхових компаній.

Задача 4.

Власний капітал страхової компанії А 50 млн. грн., страхової компанії Б – 45 млн. грн. Страхова компанія А має страхових премій (доходів) 235 млн. грн., Б – 150 млн. грн., з них внесків з страхування життя: А – 75 млн. грн., Б – 55 млн. грн. Залучені засоби компанії А - 45 млн. грн., компанії Б – 47 млн. грн. Проаналізувати платоспроможність компаній (коефіцієнт фінансування) та розрахувати достатність власного капіталу для прийняття ризиків з страхування життя та з ризикових видів страхування.

Задача 5.

Визначити фінансовий результат від інвестиційної діяльності (коефіцієнт рентабельності інвестиційної діяльності), якщо резерв незароблених премій на початок звітного періоду 32,8 млн. грн., на кінець звітного періоду 46,3 млн. грн., страхові внески звітного року 39,5 млн. грн., частка страхових сум та страхового відшкодування, сплачена перестраховикам 19,7 млн. грн., надходження страхових премій від перестраховування 11,3 млн. грн., інші доходи (доходи від інвестицій) 2,8 млн. грн.

Задача 6.

Проаналізувати динаміку платоспроможності страхової компанії якщо відомі такі дані:

Показники, тис. грн.	2008р.	2009р.
Власний капітал	8114,7	12474,4
Підсумок балансу	11542,9	13986,7
Поточні зобов'язання	2995,7	788
Доходи майбутніх періодів	0	0
Оборотні активи	3740,3	1969,4

Задача 7.

Визначити рівень відшкодування з інших видів ніж страхування життя, та суму податку, яку повинна сплатити страхова компанія, якщо страхові внески за ризиковими видами страхування становлять 427,3 тис. грн., страхове відшкодування за ризиковими видами страхування 113,9 тис. грн., частка страхових внесків, належна перестраховикам 23 тис. грн.

Задача 8.

Оцінити фінансову стійкість страхової компанії щодо стійкості страхового фонду. Розрахувати рівень відшкодування зі страхування життя та з ризикових видівстрахування та суму податків, які повинна сплатити компанія. Страхова компанія має страхових премій (доходів) 67 млн. грн., з них внесків з страхування життя – 36 млн. грн. Сума коштів у резервних фондах на кінець звітного періоду - 21 млн. грн.; сума страхових відшкодувань – 46 млн. грн., з них за ризиковими видами страхування – 17 млн. грн.; витрати на ведення справи – 15 млн. грн.

Задача 9.

Загальна сума активів страховика 115842,9 тис. грн., нематеріальні активи - 31,2 тис. грн., поточні зобов'язання - 13995,7 тис. грн., довгострокові зобов'язання - 10 тис. грн., страхові резерви - 39263,3 тис. грн. сума страхових премій за попередні 12 місяців - 84321,5 тис. грн., з них сума премій належна перестраховикам - 21146,5 млн. грн., сума страхових виплат за попередні 12 місяців -63093,1 тис. грн., з них компенсується перестраховиками - 18240 тис. грн. Визначити, чи існує належний рівень фактичного запасу платоспроможності (нетто-активів).

Задача 10.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	360	420	360	410	350	445	570	620	600	500	720	400

Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
----------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на останнє число кожного місяця;

- на кінець першого кварталу методом плаваючих кварталів.

Задача 11.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на 15-те число кожного місяця.

- на кінець другого кварталу методом 1/8.

Задача 12.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількість днів	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на перше число кожного місяця.

- на кінець другого кварталу методом плаваючих кварталів.

Задача 13.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількість днів	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

вих
премій,
тис.
грн.

Кількіс ть днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
--------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на останнє число кожного місяця;
- на кінець першого півріччя методом 1/4.

Задача 14.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показн ики	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Суми страхо вих премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0

Кількіс ть днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
--------------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на 15-те число кожного місяця.

- на кінець третього кварталу методом 1/8.

Задача 15.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількість днів	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на перше число кожного місяця.

- на кінець другого кварталу методом 1/12.

Задача 16.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показн Місяць поточного року

ики	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхо вих премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількіс ть днів	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (*pro rate temporis*), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на останнє число кожного місяця;

- на кінець другого кварталу методом 1/24.

Задача 17.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показн ики	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхо вих премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
Кількіс	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

ть днів

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на 15-те число кожного місяця.

- на кінець другого кварталу методом 40%; 36%.

Задача 18.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на перше число кожного місяця.

- на кінець третього кварталу методом плаваючих кварталів.

Задача 19.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількість днів	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (*pro rate temporis*), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на останнє число кожного місяця;

- на кінець поточного року методом 1/4.

Задача 20.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій,	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0

тис.
грн.

Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
----------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на 15-те число кожного місяця.

- на кінець поточного року методом 1/8.

Задача 21.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0

Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
----------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на перше число кожного місяця.

- на кінець поточного року методом 1/12.

Задача 22.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
Кількість днів	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (*pro rate temporis*), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на останнє число кожного місяця;

- на кінець поточного року методом 1/24.

Задача 23.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
Суми	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40

страхових премій, тис. грн.	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0
-----------------------------	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
----------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на 15-те число кожного місяця.

- на кінець поточного року методом 40%; 36%.

Задача 24.

Відомі такі дані стосовно надходження страхових премій за укладеними договорами страхування:

Показники	Місяць поточного року											
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12

Суми страхових премій, тис. грн.	36	42	36	41	35	44	57	62	60	50	72	40
	0	0	0	0	0	5	0	0	0	0	0	0

Кількість днів	31	28	31	30	31	30	31	31	30	31	30	31
----------------	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----	----

Термін дії усіх договорів один рік. Розрахувати РНП та визначити зароблену премію:

- на кінець поточного року методом обліку по днях (pro rate temporis), припускаючи, що початок дії кожного договору припадає на перше число кожного місяця.

- на кінець поточного року методом плаваючих кварталів.

Задача 25.

Статутний фонд СК 152564 тис. грн., з якого сплачено 83,3 %, страхові резерви 55419,6 тис. грн. Один з договорів страхування укладено на страхову суму 27014 тис. грн. Визначити чи зобов'язана СК укласти договір перестраховування.

Задача 26.

Розрахувати нетто і брутто ставки страхового тарифу на підставі статистичних даних попередніх років. Питома вага навантаження у брутто-ставці 12%.

Рік	Сукупна <u>страхова</u> <u>сума</u> застрахованих об'єктів, тис грн.	Сума виплаченого страхового відшкодування, тис. грн.
2007	900	9,900
2008	1000	14,000
2009	1100	11,550

Задача 27.

Діє договір ексцедента збитковості. Відповідальність перестраховика встановлена на рівні 111-145%. Збитковість за даний рік: а) 135 %; б) 152%. Визначити покриття перестраховиком і цедентом загальної збитковості.

Задача 28.

Перестраховувальник має договір з квотою 72%. Ліміт відповідальності перестраховика згідно з договором встановлено

в 300 тис. грн. Визначити власне утримання та частку перестраховика, якщо перестраховується ризик в: а) 140 тис. грн. б) 420 тис. грн.

Задача 29.

Сума власного утримання страховика становить 50 тис. ум. од. Сума ексцедента — 200 тис. ум. од. Визначити місткість ексцедентного договору?

- а) 250 тис. ум. од.;
- б) 150 тис. ум. од.;
- в) 200 тис. ум. од.

Задача 30.

Власне утримання цедента за договором ексцедента суми становить 20 тис. ум. од. Ексцедентний договір складається з чотирьох часток (ліній). Клієнт має намір укласти договір страхування на суму 200 тис. ум. од. Який розмір ризику може прийняти цедент?

- а) 80 тис. ум. од.;
- б) 100 тис. ум. од.;
- в) 40 тис. ум. од.

ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ (ДЛЯ ВИКОНАННЯ ЕКСПРЕС-АНАЛІЗУ ФІНАНСОВОГО СТАНУ СТРАХОВОЇ КОМПАНІЇ) ОБИРАЄТЬСЯ ІЗ ТАБЛИЦІ 3 ВІДПОВІДНО ДО ВАРІАНТУ.

Таблиця 3

Теоретичні питання для виконання теоретичної частини роботи

№ варіанту	Страхові компанії
1	<u>ARX</u>
2	<u>Арсенал Страхование</u>
3	<u>INGO</u>
4	<u>PZU Украина</u>
5	<u>UNIQA (УНИКА)</u>
6	<u>UNIVERSALNA</u>
7	<u>VUSO</u>
8	<u>Евроинс Украина</u>
9	<u>ТАС, страховая группа</u>
10	<u>Allianz Украина</u>
11	<u>Брокбизнес</u>
12	<u>Бусин</u>
13	ВиДи-Страхование

- 14 [Граве Украина](#)
- 15 [Княжа](#)
- 16 [Колоннейд Украина](#)
- 17 [ОРАНТА](#)
- 18 [Украинская страховая группа \(УСГ\)](#)
- 19 [Экспресс Страхование](#)

Студент повинен:

1. Ознайомитись із особливостями функціонування компанії (офіційний сайт компанії, сайт <http://smida.gov.ua>, інші джерела.)
2. Знайти фінансову звітність страхової компанії за 2014 рік – форма 1, 2 (офіційний сайт компанії, сайт <http://smida.gov.ua>).
3. Проаналізувати структуру активів та капіталу компанії. Зробити висновки.
4. Проаналізувати доходи, витрати, фінансові результати компанії. Зробити висновки.
5. Проаналізувати страховий портфель компанії (премії, виплати, рівень виплат). Для отримання інформації використовувати рейтинги страховиків, наприклад <http://forinsurer.com/ratings/nonlife/14/12/42>. Зобразити у вигляді структурної діаграми структуру страхового портфеля за преміями. Зробити висновки.
6. Проаналізувати рентабельність інвестиційної діяльності страховика. Зробити висновки.
7. На основі результатів аналізу навести сильні і слабкі сторони компанії, можливості та загрози.

ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РОБОТИ

Контрольна робота виконується рукописно, машинописним способом (через два міжрядкових інтервали) або за допомогою комп'ютера (текстовий редактор Word, шрифт 14 пунктів, полуторний інтервал) на одній стороні аркуша білого паперу формату А4 (210'297 мм) до тридцяти рядків на сторінці. На кожному аркуші повинні бути поля таких розмірів: ліворуч, зверху та знизу - не менше за 20 мм, праворуч - не менше ніж 10 мм. Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, підпунктів, малюнків, таблиць, формул подають арабськими цифрами без знака №. Нумерація має бути наскрізною, причому першою сторінкою контрольної роботи є титульний аркуш, але на ньому номер сторінки не ставиться. Рисунки і таблиці включаються у загальну нумерацію. Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: в порядку появи посилань в тексті, в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

Основна література:

1. Плиса В. Й. Страховий менеджмент : навч. посіб. / В. Й. Плиса; Львів. нац. ун-т ім. Івана Франка. - Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2014. - 377 с.

2. Страховий менеджмент : підруч. для студ. вищ. навч. закл. / [С. С. Осадець та ін.]; за наук. ред., д-ра екон. наук, проф. С. С. Осадця ; 30 Держ. вищ. навч. закл. «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана». - К. : КНЕУ, 2011. - 333 с.

3. Страховий менеджмент : навч. посіб. / Куцик П. О. [та ін.]; Укоопспілка, Львів. комерц. акад. - Львів : Вид-во Львів. комерц. акад., 2015. - 243 с.

4. Сокиринська І. Г. Журавльова Т.О. , Аберніхіна І.Г. С 89 Страховий менеджмент. Навчальний посібник./ І.Г.Сокиринська, Т.О.Журавльова, І.Г.Аберніхіна – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. - с. 301

5. Страховий менеджмент: конспект лекцій. Луцьк: Волинський національний університет імені Лесі Українки, 2022. 102 с.

6. Говорушко, Т. А. Управління фінансовою діяльністю страхової компанії з метою забезпечення її ефективного розвитку : монографія / Т. А. Говорушко, В. М. Стецюк, О. Ю. Толстенко. К. : Центр учбової літератури, 2012. 168 с.

7. Баранов А.Л. Фінанси страхових організацій. Практикум: навч. посіб. / А.Л. Баранов, О.В. Баранова. К.: КНЕУ, 2012. 215 с.

8. Козьменко О.В., Козьменко С.М., Васильєва Т.А. Нові вектори розвитку страхового ринку України: Монографія / Керівник авт. проекту д-р екон. наук., проф. О.В. Козьменко. Суми: Університетська книга, 2012. 320 с.

9. Никулина, Н. Н. Страховий менеджмент : учебное пособие / Н. Н. Никулина, Н. Д. Эриашвили. М. :ЮНИТИ-ДАНА, 2011. 703 с.

10. Стратегічне маркетингове планування в страхових компаніях: монографія / І. Л. Литовченко, .В. Рулінська, Л.В. Новошинська,

В.Г.Баранова. Одеса : ИНВАЦ, 2014. 280 с.

11. Стратегічне управління страховою компанією : кол.моногр. / В.М. Фурман, О. Ф. Філонюк, М. П. Ніколенко та ін. ; наук ред та кер. кол. авт. д-р екон. наук В. М. Фурман. К. : КНЕУ, 2008. 440 с.

12. Страхова справа. : підручник / О. Д. Вовчак. Київ : Знання, 2011. 391с.

13. Страховий менеджмент: підручник / За наук. ред. д-ра екон. наук, проф. С.С. Осадця. К.: КНЕУ, 2011. 333 с.

14. Страхування в запитаннях і відповідях. Долгошея Н.О. Навч.посіб. К.: Центр учбової літератури, 2010. 318 с. 102

15. Супрун А.А., Супрун Н.В. Страховий менеджмент. Навч. посіб. / А.А. Супрун, Н.В. Супрун. Львів: Магнолія, 2010. 300 с.

16. Шірінян Л. В. Страховий менеджмент : конспект лекцій для студентів спеціальності 7.03050801, 8.03050801«Фінанси і кредит» денної та заочної форм навчання / Л. В. Шірінян. -К.: НУХТ, 2014. 143 с.

17. Алескерова Ю. В. Страховий менеджмент: підручник / Ю.В. Алескерова, І.Ю. Салькова, Л.І. Федоришина. Вінниця: ВНАУ, 2019. – 295 с.

Додаткова література:

21. Borysiuk O., Datsyuk-Tomchuk M., Lipovska-Makovetska N. Problems of development of insurance of market in modern conditions: Collection of scientific articles. Actual scientific research, Rome, Italy. 2018. p.111-113.

22. Баранов, А. Л. Ідентифікація страхових ризиків та її значення для управління страховим портфелем. Фінанси України. 2011. № 8. С. 115-124.

23. Борисюк О. В. Андеррайтинг як фактор забезпечення фінансової стійкості страховиків та важливий елемент страхового менеджменту. Економіка та суспільство. Випуск №20/2019 с. 604-609.

24. Борисюк О. В., Дацюк-Томчук М. Б. Проблеми розвитку страхування життя в умовах нестабільного фінансового середовища. Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки. Випуск Том 1 № 17, 2019. с. 100-106.

25. Борисюк О. В., Стащук О. В. Оцінка фінансової безпеки

страхових компаній в сучасних умовах. Інноваційні, фінансові та технічні аспекти діяльності підприємств: колективна монографія / Л.М. Савчук, Марія Гіс. Дніпро: Пороги, 2017. с.313-326.

26. Борисюк О.В. Дистрибуція страхових продуктів як важливий елемент страхового менеджменту. Економічний часопис СНУ імені Лесі Українки. Випуск №2(14), 2018р. С.131-137.

27. Борисюк О.В. Оцінка основних показників фінансової безпеки вітчизняного страхового ринку в сучасних умовах. Взаємодія банків та інших фінансових установ з підприємствами: теорія, методика і практична реальність: монографія / Л.І. Катан та Н.І. Демчук. Дніпро: Пороги, 2018. с.253-261. І

28. «4Р» маркетингу страхових компаній: монографія/ [Козьменко О.В., Козьменко С.М., Васильєва Т.А. та ін..] : кер.авт.кол. д.е.н., проф. О.В.Козьменко.- Суми: Університетська книга, 2014.- 432с.

29. Алескерова Ю. В., Астапкевич А. О.Фінансовий контроль за страховими компаніями /Алескерова Ю. В.,Астапкевич А. О// [Електронний ресурс]: Режим доступу: <http://repository.vsau.org/repository/getfile.php/20359.pdf>

Інтернет ресурси

30. Ліга страхових організацій. Офіційний сайт. URL: <http://uainsur.com/>.

31. Міністерство фінансів України. Офіційний сайт URL: <http://www.minfin.gov.ua>.

32. Моторне (транспортне) страхове бюро України. URL: <http://www.mtsbu.kiev.ua/>.

33. Національний банк України. Офіційний сайт. URL: <http://www.bank.gov.ua>.

34. Форіншурер - Інтернет-журнал про страхування. Офіційний сайт. URL : <http://forinsurer.com/>.

35. Про страхування : [закон України від 07.03.1996 № 85/96-ВР]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/85/96-вр#Text>

36. Статистика страхового ринку України. Режим доступу : <https://forinsurer.com/stat>

37. Страхові компанії України. Режим доступу <https://forinsurer.com/links/insurancenon>

ДЛЯ НОТАТОК

